

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 848/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészáros a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kubicová, Benkóczki, Baláž – advokáti, s. r. o., Záhradnícka 68, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Juraja Baláža, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 6/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 6/2005.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«Vo veci sťažovateľa [REDAKOVANÉ] sa vedie na Krajskom súde v Bratislave pod spis. zn.: 1T 6/05 konanie pre trestný čin podľa § 9 ods. 2 § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zákona.

Pôvodnými členmi senátu v predmetnej trestnej veci boli JUDr. Kubík, JUDr. Mikuš, JUDr. Vašková a náhradný sudca bol JUDr. Kováč.

Na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 20.04.2015 sa zúčastnili členovia senátu, JUDr. Kubík, JUDr. Kováč a Mgr. Kosová. Náhradný člen senátu JUDr. Šamko bol prítomný na príslušnom oddelení OZOČ, prostredníctvom ktorého sa zabezpečoval telemost s agentom.

Je zrejmé, že v predmetnej trestnej veci nastali celkom dve zmeny v obsadení konajúceho senátu, keď namiesto JUDr. Vaškovej a JUDr. Mikuša sú v senáte noví členovia, a to Mgr. Kosová a JUDr. Šamko.

Zloženie senátu som namietal podaním tak na samotnom hlavnom pojednávaní dňa 20.04.2015 ako aj písomným podaním zo dňa 20.04.2015. Moje námietky ohľadom zloženia senátu na hlavnom pojednávaní zo dňa 20.04.2015 vyhodnotil „nový“ senát ako bezpredmetné. K písomnému podaniu zo dňa 20.04.2015 sa konajúci senát žiadnym spôsobom nevyjadril a odignoroval ho. Následne vykonal v nezákonnom zložení senátu dňa

19.10.2015 ďalšie hlavné pojednávanie, čím sa opätovne dopustil porušenia mojich základných práv a slobôd.

Na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 19.10.2015 bolo opätovne namietané zloženie senátu. Krajský súd napriek nezákonnému zloženiu senátu vydal v predmetnej veci Uznesenie spis. zn.: 1T 6/05 zo dňa 19.10.2015..., na základe ktorého: „Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. účinného do 31.12.2005 osoby obž. [REDAKOVANÉ] a obž. [REDAKOVANÉ] sa vylučujú na samostatné konania.“

Ako sťažovateľ považujem vyššie uvedené Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.10.2015, č. k.: 1T 6/05 ako aj jemu predchádzajúci postup Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k.: 1T 6/05 spočívajúci vo vykonávaní hlavných pojednávaní v nezákonnom zložení v zmysle § 49 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov za nezákonné rozhodnutie a nezákonný zásah, ktorými boli porušené moje základné práva zakotvené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) ako aj práva chránené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd...

Mám za to, že napadnutým uznesením ako aj namietaným nezákonným zásahom Krajský súd v Bratislave porušil moje práva podľa zakotvené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy ako aj práva chránené čl. 6 ods. 1 Dohovoru ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „Listina“).

Na námietku môjho obhajcu k zloženiu senátu, ktorú obhajca prezentoval na hlavnom pojednávaní dňa 20.04.2015 najmä s poukazom na postup podľa § 219 ods. 2 Tr. poriadku (141/1961 Zb. Trestný poriadok) predseda senátu uviedol, že tento postup nie je na mieste, čo odôvodnil ustanovením § 264 ods. 3 Tr. poriadku (141/1961 Zb.). Identický postup zvolil Krajský súd v Bratislave aj na hlavnom pojednávaní dňa 19.10.2015, čím pokračoval v nezákonnom zásahu do mojich práv a nezjednal nápravu pretrvávajúceho nezákonného stavu.

Tento postup považujem na nesprávny a nezákonný...

Z výkladu ustanovenia § 264 ods. 3 Tr. poriadku (141/1961 Zb.) je zrejmé, že v prípadoch ak dôjde k vráteniu veci na nové prejednanie a rozhodnutie, je prvostupňový súd povinný rozhodnúť v rovnakom zložení senátu ako pri pôvodnom (zrušenom

rozhodnutí). Výnimkou sú závažné prekážky, ktoré by takýto postup znemožňovali. To znamená, že zákon pripúšťa výnimku z tohto pravidla a je teda možné, aby prvostupňový súdu po vrátení veci na opätovné prejednanie a rozhodnutie rozhodoval aj v inom ako pôvodnom zložení.

Uvedená skutočnosť však v žiadnom prípade nevyklučuje aplikáciu ustanovenia § 219 ods. 2 Tr. poriadku (141/1961 Zb.). To znamená, že v prípade, ak dôjde ku zmene zloženia senátu, je potrebné hlavné pojednávanie vykonať znovu.

Uvedené zákonné ustanovenie prísne rešpektuje zásadu bezprostrednosti trestného konania. Senát s novým členom senátu teda nemôže vo veci rozhodovať bez toho, aby sa opätovne vykonalo celé dokazovanie tak, aby aj nový člen senátu mohol všetky okolnosti a dôkazy rozhodné pre rozhodovanie o vine a treste vnímať osobne a bezprostredne.

Akýkoľvek iný postup v predmetnom konaní zaťaží toto trestné konanie závažnou procesnou vadou...

Sťažovateľ má za to, že vyššie uvedený nezákonný postup súdu možno v kontexte ustanovenia § 49 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v spojení s čl. 127 ústavy považovať za „iným zásah, ktorým sa porušili jeho základné práva alebo slobody“. Sťažovateľ toto porušenie jeho práv namietal na samotnom hlavnom pojednávaní, konajúci súd napriek tomu jeho námietkam nevyhovел a opakovane vykonával hlavné pojednávanie namietaným postupom...

„Nevyhnutným“ následkom nezákonného postupu Krajského súdu v Bratislave (nezákonné zloženie senátu) je vydanie napadnutého nezákonného uznesenia zo dňa 19.10.2015, ktorým som bol vylúčený na samostatné konanie. ...

Moja osoba je značne znevažovaná, neustále vykresľovaná ako „hlava mafie“, verejná mienka je negatívne naladená voči mojej osobe. Súdy sa v mojich konaniach opakovane uchylujú k nezákonným postupom, opatreniam, rozhodnutiam.

Z vyššie uvedených dôvodov preto ako sťažovateľ žiadam o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré bude zohľadňovať nezákonný a účelový postup súdu pri vedení predmetného konania. Za primerané finančné zadosťučinenie považujem vzhľadom na viacnásobné, sústavné a cielené porušovanie mojich práv sumu 50.000,- eur.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1T 6/2005 postupom na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.04.2015 a 19.10.2015, a to vykonaním hlavného pojednávania v nezákonnom zložení senátu porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj práva zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1T 6/2005 Uznesením zo dňa 19.10.2015 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj práva zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.10.2015 č. k. : 1T 6/05 sa v plnom rozsahu zrušuje.

Sťažovateľovi sa v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy SR priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50.000,- eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 355,72 Eur (2 úkony právnej pomoci á 139,83 Eur + 2 x 8,39 Eur režijný paušál + 20% DPH) na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 6/2005 preto, že v jeho veci rozhodoval podľa neho nezákonný senát.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, II. ÚS 262/2014).

Ústavný súd konštatuje, že vo všeobecnosti námietka o porušení základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny (i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) uplatnená podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pod ktorú subsumoval sťažovateľ svoje argumenty, podlieha z hľadiska uplatnenia právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie princípu subsidiarity. To znamená, že ústavná kontrola vo vzťahu k rozhodnutiu či postupu všeobecného súdu, ktorý sa dopustil pochybení takéhoto charakteru, nastupuje až vtedy, ak neexistuje iný všeobecný súd, ktorý by poskytol účinnú ochranu právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta.

V danej trestnej veci prebieha na krajskom súde prvostupňové konanie a v prípade, ak by sa sťažovateľ domnieval, že vo veci konal krajský súd v nezákonnom zložení alebo že vo veci konal sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, má stále možnosť namietať tieto skutočnosti v rámci odvolacieho konania [pozri § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku] a dovolacieho konania [§ 371 ods. 1 Trestného poriadku]. To vzhľadom na podstatu a zmysel čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje z tohto pohľadu právomoc a intervenciu ústavného súdu v danej veci.

Podľa názoru ústavného súdu právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa má najprv a predovšetkým Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015